

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Розглянуто та затверджено
на засіданні Вченої Ради
Національного транспортного університету
30 грудня 2020 р., протокол № 11
Голова Вченої Ради,
ректор Національного транспортного університету
М. Ф. Дмитриченко

ПОЛОЖЕННЯ

Про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та
доктора наук в Національному транспортному університеті
(оновлена редакція)

1. Загальні положення

1.1. Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Національному транспортному університеті (далі – Положення) є нормативним документом, який визначає основні правила підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) і науковому рівнях вищої освіти в Національному транспортному університеті (далі – Університет) з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії та доктора наук відповідно і регулює діяльність усіх структурних підрозділів Університету щодо надання освітніх послуг з підготовки докторів філософії (кандидатів наук) та докторів наук.

1.2. Метою розроблення та впровадження Положення є регламентація і впорядкування процесу підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (кандидата наук) та доктора наук, які вступили до аспірантури і докторантури Університету.

1.3. Це Положення встановлює порядок вступу, прийому і підготовки науково-педагогічних кадрів через аспірантуру (поза аспірантурою) і докторантуру Університету, атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (кандидата наук) та доктора наук, призначення і моніторингу якості роботи наукових керівників та консультантів, розподілу завдань підготовки здобувачів між структурними підрозділами Університету, а також організації роботи зі здобувачами вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівнях вищої освіти в Університеті.

1.4. Положення розроблене відповідно до чинного законодавства України та внутрішніх нормативних документів, які регламентують діяльність Університету, а саме:

Закону України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017 р.;

Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 р.;

Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» № 848-VIII від 26.11.2015 р.;

Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261;

Постанови Кабінету Міністрів України від 01.03.1999 р. № 309 «Про затвердження Положення про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів»;

Постанови Кабінету Міністрів від 12.07.2004 р. № 882 «Питання стипендіального забезпечення»;

Постанови Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність»;

Постанови Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 р. № 411 «Питання навчання студентів та стажування (наукового стажування) аспірантів, ад'юнктів і докторантів, наукових і науково-педагогічних працівників у провідних вищих навчальних закладах та наукових установах за кордоном»;

Постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти»; постанови Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167 «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії»;

наказу Кабінету Міністрів України від 30.05.2016 р. № 590 «Про ліцензування освітньої діяльності на третьому освітньо-науковому рівні»; Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 року № 660-р.;

наказу Міністерства освіти і науки України від 06.11.2015 р. № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.11.2015 р. № 266;

Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти України, затверджених Міністерством освіти і науки України;

Статуту Національного транспортного університету;

Положення про організацію освітнього процесу в Національному транспортному університеті, затвердженого Вченою радою Університету 29 серпня 2019 р., протокол №7;

Правил прийому до аспірантури і докторантури Національного транспортного університету, затверджених Вченою радою Університету 27 грудня 2019 р., протокол №11;

наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації»;

Вимог до наукових керівників здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук;

Порядку призначення і виплати стипендій студентам, аспірантам і докторантам Національного транспортного університету.

Положення про відділ аспірантури і докторантури Національного транспортного університету;

інших документів, що регламентують процес підготовки здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії (кандидата наук) та доктора наук на третьому (освітньо-науковому) і науковому рівнях вищої освіти в Україні та Університеті.

1.5. Координацію та контроль за діяльністю структурних підрозділів, які ведуть підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (кандидата наук) та доктора наук в аспірантурі (а також поза аспірантурою) і докторантурі Університету, здійснює відділ аспірантури і докторантури, який підпорядковується першому проректору -проректору з наукової роботи.

1.6. Науково-методичне забезпечення та організацію діяльності аспірантури і докторантури Університету здійснює вчена рада Університету.

1.7. Для врегулювання відносин між аспірантом або докторантом та Університетом укладається договір.

1.8. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється:

в аспірантурі Університету за очною (денною, вечірньою) або заочною формою навчання;

поза аспірантурою (для осіб, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність в Університеті - за основним місцем роботи).

1.9. Підготовка здобувачів ступеня доктора наук здійснюється:

в докторантурі Університету за очною (денною) формою навчання;

шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту.

1.10. Підготовка здобувачів вищої освіти в аспірантурі та докторантурі здійснюється:

за рахунок видатків державного бюджету (державне замовлення) та за рахунок видатків місцевих бюджетів (регіональне замовлення);

за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту, зокрема за кошти грантів, які отримав Університет на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії або доктора наук).

2. Формування планів підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії або доктора наук)

2.1. Університет до 25 грудня поточного навчального року формує та надсилає до Міністерства освіти і науки України офіційний лист з плановими показниками прийому в аспірантуру на наступний навчальний рік за кожною зі спеціальностей та формою навчання, за якими здійснюється підготовка в аспірантурі Університету.

2.2. План прийому в аспірантуру на наступний навчальний рік за кожною зі спеціальностей (освітньо-наукових програм) на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти в Університеті визначається в межах ліцензованого обсягу гарантом та членами групи забезпечення освітньо-наукової програми на основі поданих їм завідувачами кафедр до 20 грудня поточного року заявок наукових керівників щодо кількості потенційних вступників до аспірантури в наступному році.

2.3. До 10 грудня поточного навчального року гаранті освітньо-наукової програми (завідувачі кафедр) мають подати до відділу аспірантури і докторантури службові записки з визначенням чисельності потенційних вступників до аспірантури за відповідною спеціальністю (освітньо-науковою програмою) у наступному навчальному році, до заяви додаються надані гарантам клопотання потенційних наукових керівників.

3. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук

3.1. Вступ до аспірантури та докторантури здійснюється на конкурсній основі відповідно до цього Положення, Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти, затверджених МОН, та правил прийому до Національного транспортного університету, затверджених Вченою радою Університету, в установлені строки та оприлюднених на офіційному веб-сайті Університету.

3.2. Правила прийому до Університету діють протягом відповідного календарного року і визначають, зокрема:

порядок, перелік і строки подання документів для вступу до аспірантури та докторантури Університету;

зміст, форму і строки вступних випробувань для конкурсного відбору вступників до аспірантури та докторантури за кожною спеціальністю або відповідною галуззю знань.

3.3. Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі незалежно від форми навчання становить чотири роки, а підготовки доктора наук у докторантурі - два роки.

3.4. Підготовка в аспірантурі чи докторантурі передбачає виконання особою відповідної освітньо-наукової або наукової програми Університету за певною спеціальністю та проведення власного наукового дослідження. Невід'ємною складовою освітньо-наукової програми аспірантури та наукової програми докторантури є підготовка та публікація наукових статей.

3.5. Аспіранти і докторанти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі та докторантурі.

3.6. Індивідуальний план наукової роботи погоджується здобувачем з його науковим керівником (консультантом) та затверджується Вченою радою Університету та Вченою радою відповідної кафедри протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до Університету.

3.7. Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання здобувачем відповідного ступеня і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи.

3.8. Невиконання індивідуального плану наукової роботи або порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення Вченою радою Університету рішення про відрахування аспіранта або докторанта.

3.9. Особа, яка раніше навчалася в аспірантурі чи докторантурі за державним (регіональним) замовленням і не захистилася або була відрахована з неї достроково, має право на повторний вступ до аспірантури чи докторантури за державним (регіональним) замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку.

3.10. Підготовка в аспірантурі та докторантурі завершується наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Здобувачі мають право на вибір спеціалізованої вченої ради.

3.11. Аспірант або докторант, який захистився до закінчення строку підготовки в аспірантурі або докторантурі, має право отримати за власною заявою оплачувану академічну відпустку на строк, що залишився до завершення нормативного строку підготовки в аспірантурі (ад'юнктури) або докторантурі.

4. Права та обов'язки аспірантів і докторантів

4.1. Аспіранти і докторанти користуються правами здобувачів вищої освіти, визначеними [Законом України](#) "Про вищу освіту". З метою належного проведення наукових досліджень аспіранти і докторанти також мають право на:

вільний доступ до всіх видів відкритої наукової інформації, наявної у закладах вищої освіти (наукових установах), бібліотеках і державних архівах України;

отримання методичного і змістовного наукового консультування щодо власного дослідження від наукового керівника (консультанта), для аспірантів - на чіткий розподіл обов'язків між науковими керівниками у разі призначення Вченою радою Університету двох керівників;

безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;

академічну мобільність, що реалізується відповідно до [Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579 (Офіційний вісник України, 2015 р., № 66, ст. 2183);

академічну та соціальну відпустку відповідно до законодавства;

трудова діяльність у позанавчальний час відповідно до законодавства.

4.2. Аспіранти і докторанти зобов'язані виконувати всі обов'язки здобувачів вищої освіти, визначені [Законом України](#) "Про вищу освіту". З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень аспіранти і докторанти також зобов'язані:

дотримуватися принципів академічної доброчесності, морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідників, встановлених Університетом;

виконувати індивідуальний план наукової роботи та систематично (два рази на рік) звітувати про хід його виконання на засіданні кафедри (за пів року) та раді факультету (за рік);

подати до спеціалізованої вченої ради свої наукові досягнення у вигляді дисертації (для аспірантів) та у вигляді дисертації, або опублікованої монографії, або за сукупністю опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях статей (для докторантів) у спеціалізованій вченій раді.

4.3. Покладення Університетом на аспіранта чи докторанта обов'язків, не пов'язаних з виконанням відповідної освітньо-наукової (наукової) програми та підготовкою дисертації (монографії, статей), забороняється.

4.4. Аспіранти і докторанти мають право брати участь у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень та стипендій, заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Кабінетом Міністрів України, державними чи недержавними органами, підприємствами, установами чи організаціями.

5. ПОРЯДОК ТА УМОВИ ВСТУПУ ДО АСПІРАНТУРИ

5.1. Основною формою підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти є аспірантура .

5.2. До аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту ступеня магістра (спеціаліста). До вступних випробувань допускаються особи, які вчасно подали всі необхідні для вступу документи згідно з правилами прийому до Університету. Приймальна комісія може відмовити особі в допуску до проходження вступних випробувань до аспірантури виключно у зв'язку з неподанням в установлений строк документів, визначених правилами прийому.

Перелік документів, необхідних для вступу до аспірантури, включає:

заяву вступника;

копію диплома магістра (спеціаліста) із зазначенням здобутої спеціальності (кваліфікації);

у разі потреби документ про визнання особи органами медико-соціальної експертизи особою з інвалідністю.

Особа, яка подає для вступу до аспірантури диплом, що виданий іноземним закладом вищої освіти, допускається до вступних випробувань нарівні з іншими особами.

Зарахування такого вступника здійснюється в разі успішного складення ним вступних випробувань та прийняття Вченою радою відповідного Університету рішення про визнання його диплома.

5.3. Вступні випробування до аспірантури Університету складаються з:

вступного іспиту із спеціальності (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності);

вступного іспиту з іноземної мови (англійської, німецької або французької) в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. Вступник, який підтвердив свій рівень знання, зокрема англійської мови, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, звільняється від складення вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного випробування з іноземної мови з найвищим балом.

Вступні випробування для осіб з особливими освітніми потребами проводяться з урахуванням особливих освітніх потреб, зазначених у заяві вступника, та рекомендацій медико-соціальної експертизи.

Вага бала з кожного вступного випробування під час підрахування результатів конкурсу визначена в правилах прийому до Університету.

Відповідно до правил прийому до Університету особам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності) ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), можуть бути призначені додаткові вступні випробування.

Результати вступних випробувань до аспірантури дійсні для вступу до відповідного Університету протягом одного календарного року.

5.4. Вступні випробування до аспірантури проводяться предметними комісіями, до складу яких входить, як правило, три - п'ять осіб, які призначаються керівником Університету.

5.5. До складу предметних комісій включаються доктори філософії та доктори наук, які проводять наукові дослідження за відповідною спеціальністю та відповідають за виконання відповідної освітньо-наукової програми.

До складу предметних комісій можуть бути призначені представники інших закладів вищої освіти (наукових установ), з якими укладено договори про ведення спільної наукової діяльності та/або про спільне керівництво дослідженнями аспірантів, та/або про спільне виконання освітньо-наукової програми або з якими здійснюється підготовка докторів філософії за спільною освітньо-науковою програмою, узгодженою між закладом вищої освіти і науковою установою.

До складу предметної комісії з іноземної мови можуть включатися особи, які не мають наукового ступеня і вченого звання, але вільно володіють відповідною іноземною мовою і за рішенням вченої ради можуть кваліфіковано оцінити рівень знання відповідної мови вступником.

5.6. За результатами проведення вступних випробувань до аспірантури приймальна комісія приймає рішення щодо кожного вступника за процедурою, визначеною правилами прийому до Університету.

Рішення приймальної комісії про зарахування до аспірантури затверджується наказом керівника Університету, який оприлюднюється в установленому порядку.

5.7. Аспіранту одночасно з його зарахуванням відповідним наказом керівника Університету призначається науковий керівник з числа наукових або науково-педагогічних працівників з науковим ступенем.

Науковий керівник аспіранта здійснює наукове керівництво роботою над дисертацією, надає консультації щодо змісту і методології наукових досліджень аспіранта, контролює виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану аспіранта і відповідає перед Вченою радою Університету за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

Науковий керівник, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове керівництво (консультування), як правило, не більше п'яти здобувачів наукових ступенів, включаючи тих, що здобувають науковий ступінь доктора наук.

Науковий керівник, який має ступінь доктора філософії, може здійснювати одночасне наукове керівництво роботою над дисертаціями, як правило, не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора філософії.

На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією одного аспіранта науковому керівникові відводиться щороку 50 академічних годин навчального

навантаження. Вчена рада Університету з урахуванням потреб аспіранта та ефективності роботи наукового керівника з підготовки докторів філософії може відвести більшу кількість годин навчального навантаження керівникові з їх оплатою за рахунок коштів спеціального фонду Університету.

Рішенням вченої ради аспіранту може бути призначено два наукових керівники з відповідним розподілом годин навчального навантаження та обов'язків між ними.

6. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі

6.1. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі здійснюється за освітньо-науковою програмою та навчальним планом, що затверджуються Вченою радою Університету для кожної спеціальності.

Протягом строку навчання в аспірантурі аспірант зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, та захистити дисертацію.

6.2. Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури складаються з освітньої та наукової складових.

Навчальний план аспірантури повинен містити інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін (30-60 кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі - ЄКТС), послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури є основою для формування аспірантом індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи, які погоджуються з науковим керівником та затверджуються Вченою радою Університету протягом двох місяців з дня зарахування особи до аспірантури.

Індивідуальний навчальний план аспіранта повинен містити перелік дисциплін за вибором аспіранта в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС. Аспіранти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням із своїм науковим керівником та керівником відповідної кафедри, факультету.

Засвоєння аспірантами навчальних дисциплін може відбуватися на базі Університету, а також в рамках реалізації права на академічну мобільність - на базі інших закладів вищої освіти (наукових установ).

Аспірант має право змінювати свій індивідуальний навчальний план за погодженням із своїм науковим керівником у порядку, який затверджується Вченою радою.

Усі аспіранти незалежно від форми навчання зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені індивідуальним навчальним планом аспіранта та освітньо-науковою програмою аспірантури Університету.

6.3. Освітньо-наукова програма аспірантури Університету включає не менше чотирьох складових, що передбачають набуття аспірантом таких компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій:

здобуття глибинних знань із спеціальності, за якою аспірант проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння

термінологією з досліджуваного наукового напрямку в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;

оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;

набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;

здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти.

Аспірант, який підтвердив рівень свого знання іноземної мови, зокрема англійської, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, на рівні C1 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, має право:

на зарахування відповідних кредитів, передбачених освітньо-науковою програмою аспірантури, як таких, що виконані у повному обсязі;

на використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для набуття мовних компетентностей, для здобуття інших компетентностей (за погодженням з науковим керівником).

6.4. Вчена рада Університету має право прийняти рішення про визнання набутих аспірантом в інших закладах вищої освіти (наукових установах) компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін (зарахувати кредити ЄКТС), обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою аспірантури.

6.5. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

6.6. Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою Вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи.

Якщо в Університеті не функціонує постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності, вчена рада Університету утворює разову спеціалізовану вчену

раду з відповідної спеціальності та подає до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти документи для її акредитації або звертається з клопотанням про прийняття дисертації до захисту до іншого Університету, де функціонує постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності.

6.7. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за державним (регіональним) замовленням здійснюється виключно в аспірантурі за очною (денною, вечірньою) формою навчання.

6.8. Кількість аспірантів, підготовка яких здійснюється поза державним (регіональним) замовленням, та вартість такої підготовки визначаються Вченою радою Університету з урахуванням ліцензійного обсягу, зазначеного в ліцензії Університету, за якою він провадить освітню діяльність на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, та можливостей забезпечення кваліфікованого наукового керівництва та задоволення освітніх потреб аспірантів за відповідною спеціальністю.

7. Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою

7.1. Особи, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи в Університеті, мають право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою без переривання трудової діяльності або під час перебування у творчій відпустці.

Такі особи прикріплюються строком до п'яти років до Університету, що має ліцензію на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти за відповідною спеціальністю.

Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою передбачає повне та успішне виконання відповідної освітньо-наукової програми та навчального плану аспірантури Університету згідно із затвердженими, в установленому порядку, індивідуальним навчальним планом та індивідуальним планом наукової роботи прикріпленої особи та публічний захист дисертації у спеціалізованій вченій раді.

Правила та процедури прикріплення до Університету визначаються Вченою радою Університету.

7.2. Навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти осіб, які прикріплені до Університету для реалізації свого права на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, а також їх наукове керівництво здійснюється за кошти відповідного Університету.

Особи, прикріплені до Університету з метою здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, мають всі права і обов'язки, визначені у [пунктах 14-17](#) цього Порядку.

7.3. У разі звільнення з роботи особа втрачає право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою Університету та має право:

продовжити свою підготовку для здобуття ступеня доктора філософії поза аспірантурою в іншому закладі вищої освіти (науковій установі), до якого особа зарахована на посаду науково-педагогічного чи наукового працівника;

вступити до аспірантури Університету для здобуття відповідного ступеня за очною (денною, вечірньою) або заочною (дистанційною) формою навчання і зарахування їй відповідних кредитів ЄКТС, здобутих поза аспірантурою.

8. Підготовка здобувачів ступеня доктора наук у докторантурі

8.1. З метою завершення роботи над науковими дослідженнями та оформлення їх результатів та/або для підготовки публікацій до захисту для здобуття ступеня доктора наук особа має право вступити до докторантури Університету.

Протягом строку перебування в докторантурі докторант повинен подати до постійно діючої спеціалізованої вченої ради результати своїх наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або наукової доповіді за сукупністю статей, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік яких затверджується МОН.

Здобувач ступеня доктора наук у дисертації (монографії, науковій доповіді за сукупністю статей) повинен представити узагальнення проведених самостійно оригінальних досліджень з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення.

Перебування в докторантурі не є обов'язковою умовою для подання наукових досягнень до спеціалізованої вченої ради та подальшого їх публічного захисту для здобуття ступеня доктора наук.

8.2. Прийом до докторантури або надання творчої відпустки здійснюється з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за обраною спеціальністю відповідно до встановлених вимог.

До докторантури приймаються особи, які мають ступінь доктора філософії, наукові здобутки та опубліковані праці з обраної спеціальності (зокрема публікації в міжнародних реферованих журналах, індексованих в наукометричних базах, згідно з вимогами до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені) і які мають наукові результати, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації, монографії чи наукової доповіді за сукупністю статей.

8.3. Для вступу до докторантури вступник не менше ніж за два місяці до вступу подає кафедрі Університету розгорнуту пропозицію, в якій міститься план дослідницької роботи та/або інформація про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки результатів проведених досліджень до захисту. Протягом місяця з дня надходження документів від усіх вступників відповідний структурний підрозділ заслуховує їх наукові доповіді і шляхом голосування визначає можливість зарахування кожного вступника до докторантури та подає висновки на розгляд вченої ради Університету.

Перелік та строк подання документів, необхідних для вступу до докторантури визначається в правилах прийому до Університету. Перелік повинен включати, зокрема:

письмову характеристику наукової діяльності вступника, складену доктором наук, який є штатним науково-педагогічним або науковим працівником відповідного Університету, із згодою бути науковим консультантом в разі його вступу до докторантури;

копію диплома доктора філософії або кандидата наук.

Особа, яка подає для вступу до докторантури диплом, що виданий іноземним закладом вищої освіти, допускається до вступу нарівні з іншими вступниками. У разі позитивного рішення вченої ради Університету щодо зарахування такого вступника в докторантуру вчена рада Університету одночасно приймає рішення про визнання його диплома. У разі відмови вчена рада Університету надає вступнику обґрунтоване пояснення причин такої відмови.

8.4. Вчена рада Університету в місячний строк розглядає висновки кафедри щодо кожного вступника і приймає рішення про його зарахування до докторантури та відповідно до наданої характеристики наукової діяльності вступника призначає докторанту наукового консультанта з числа штатних науково-педагогічних або наукових працівників відповідного

Університету із ступенем доктора наук з відповідної спеціальності. Рішення вченої ради затверджується і оформляється наказом керівника Університету.

На здійснення наукового консультування відводиться щороку 50 академічних годин навантаження на одного докторанта. Науковий консультант може здійснювати підготовку лише одного докторанта.

Атестація докторанта здійснюється постійно діючою спеціалізованою Вченою радою з відповідної спеціальності, яка функціонує в Університеті. Якщо у Університеті не функціонує спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності, атестацію докторанта може здійснювати постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності іншого закладі вищої освіти (науковій установі) за клопотанням Університету або за заявою докторанта.

9. Підготовка здобувачів ступеня доктора наук шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту

9.1. Здобувач ступеня доктора наук, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту у вигляді дисертації (монографії, наукової доповіді за сукупністю статей), повинен:

мати ступінь доктора філософії (кандидата наук);

представити наукові досягнення з узагальненням проведених самостійно оригінальних досліджень з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення;

мати опубліковані праці за темою наукових досягнень у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях.

9.2. Атестація здобувача ступеня доктора наук, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту, здійснюється постійно діючою спеціалізованою Вченою радою з відповідної спеціальності, яка функціонує в Університеті.

10. Наукове керівництво (консультування) роботою над дисертацією

10.1. Аспіранту (докторанту) одночасно з його зарахуванням відповідним наказом ректора Університету призначається науковий керівник (консультант) з числа провідних наукових та науково-педагогічних працівників Університету, які на час вступу аспірантів мають дозвіл вченої ради Університету на наукове керівництво (консультування) роботою над дисертацією на здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії (кандидата наук) та/або доктора наук.

10.2. Науковим консультантом докторанта призначається науковий або науково-педагогічний працівник Університету з науковим ступенем доктора наук.

10.3. Дозвіл на керівництво (консультування) роботою над дисертацією на здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії (кандидата наук) та/або доктора наук надає вчена рада Університету співробітникам Університету, які відповідають *Вимогам до наукових керівників здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук*.

10.4. Для розгляду питання про надання дозволу на наукове керівництво (консультування) здобувачем ступеня вищої освіти доктора філософії та/або доктора наук завідувач кафедри має завчасно подати вченому секретарю Університету відповідне клопотання.

10.5. Науковий керівник аспіранта здійснює наукове керівництво, надає консультації щодо змісту та методології наукового дослідження аспіранта, контролює і координує виконання

індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану аспіранта і відповідає перед Вченою радою Університету за належне і своєчасне виконання обов'язків наукового керівника. 1

10.6. Науковий консультант може здійснювати підготовку лише одного докторанта одночасно.

10.7. У разі обрання аспірантом міждисциплінарної теми дисертаційного дослідження рішенням вченої ради Університету такому аспіранту може бути призначено два наукових керівники з відповідних галузей науки (з розподілом годин навчального навантаження та обов'язків між ними).

10.8. На підставі наказу про зарахування аспірант (докторант) прикріплюється до кафедри, на якій працює призначений йому науковий керівник (консультант), для здійснення підготовки на освітньо-науковому (науковому) рівні вищої освіти в Університеті.

10.9. У разі переведення наукового керівника (консультанта) на іншу кафедру Університету аспірант (докторант) переходить до її складу разом з науковим керівником (консультантом) автоматично на підставі наказу про зарахування (переведення) на роботу наукового керівника на іншу кафедру.

10.10. Щороку вчена рада Університету здійснює перегляд ефективності роботи наукових керівників (консультантів) та ухвалює рішення про продовження ним або позбавлення його права на наукове керівництво роботою над дисертацією (наукове консультування) на здобуття ступеня доктора філософії (кандидата наук) та/або доктора наук на наступний навчальний рік. Особи, які не забезпечують своєчасної та якісної підготовки здобувачів, можуть бути усунуті від наукового керівництва (консультування).

10.11. Зміна наукового керівника (консультанта) аспіранта (докторанта) можлива у випадку зміни напряму дисертаційного дослідження (його теми та/або мети, об'єкта чи предмету), неможливістю науковим керівником (консультантом) виконувати свої обов'язки (його звільнення з Університету, тривале відрадження, хвороба)) та з інших поважних причин.

10.12. У разі необхідності зміни наукового керівника (консультанта) аспірант (докторант) має подати до відділу аспірантури і докторантури заяву із зазначенням причин необхідності такої зміни.

10.13. Зміна наукового керівника аспіранта відбувається за погодженням із попереднім та потенційним науковими керівниками, а також завідувачами кафедр, на яких працюють обидва керівники, на підставі наказу ректора Університету.

10.14. Заява докторанта про зміну наукового консультанта (погоджена з попереднім та потенційним науковими керівниками, а також завідувачами кафедр, на яких працюють обидва керівники) розглядається на засіданні вченої ради Університету (витяг з протоколу засідання направляється до відділу аспірантури і докторантури), рішення якої вводиться в дію наказом ректора Університету.

10.15. Наукове керівництво (консультування) аспірантів (докторантів) Університету може здійснюватися з використанням технологій дистанційного навчання.

10.16. У разі виникнення конфліктної ситуації між науковим керівником (консультантом) та аспірантом (докторантом), кожен з них має право звернутися з заявою, в якій викладено предмет та обставини конфліктної ситуації, до відділу аспірантури і докторантури.

10.17. Для розгляду поданої заяви за поданням першого проректора – проректора з наукової роботи видається наказ ректора, яким: призначається склад відповідної комісії (до якої

обов'язково мають входити: перший проректор-проректор з наукової роботи, представник Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених, гарант освітньо-наукової (наукової) програми, за якою здійснює підготовку аспірант (докторант), завідувач кафедри, за якою закріплений аспірант (докторант) та на якій працює науковий керівник (консультант)); тривалість та регламент її роботи, форма звіту.

10.18. За результатами засідання відповідної комісії Університету оформлюється протокол, який доводиться до відома ректора і є підставою для прийняття остаточного рішення щодо вирішення конфліктної ситуації, що склалася, та видання відповідного наказу ректора.

10.19. У випадку підтвердженого відповідним органом факту порушення науковим керівником (консультантом) академічної доброчесності, він позбавляється права на наукове керівництво (консультування) роботою над дисертацією аспіранта (докторанта) Вченою радою Університету.

11. Затвердження тем дисертацій

11.1. Тема дисертаційного дослідження аспіранта має бути сформульована в межах напрямів наукових досліджень за спеціальністю, які визначаються у межах тематики пріоритетних наукових досліджень Національного транспортного університету і відповідають переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок.

11.2. Затвердження тем дисертацій здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, кандидата наук та доктора наук (далі у цьому розділі – здобувачі вищої освіти) відбувається у три етапи упродовж 2-х місяців з дня зарахування у три етапи.

11.2.1. Етап 1. Затвердження теми дисертаційної роботи здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії на засіданні кафедри, на якій працює його науковий керівник і за якою закріплюється сам аспірант на період підготовки в аспірантурі.

Аспірант готує узгоджене з науковим керівником «Обґрунтування теми дисертаційного дослідження» та на засіданні кафедри презентує тему дисертації, обґрунтовує її актуальність, доцільність виконання дисертаційного дослідження за вказаною темою, її зв'язок з пріоритетними напрямами наукових досліджень за обраною спеціальністю, науковими дослідженнями Університету та розвитку науки і техніки України, наявні наукових доробки які він має (статті, доповіді тез, наукові проекти, рукопис дисертації тощо).

11.2.2. Етап 2. За підсумками засідання кафедри аспірант отримує витяг з протоколу засідання кафедри з рекомендаціями розгляду передбаченої теми дисертації на засіданні Ради факультету та затвердження на Вченій раді Університету.

За підсумками засідання і обговорення Рада факультету може:

- погодитися з поданим формулюванням теми дисертації та клопотати перед Вченою радою Університету про її затвердження;
- рекомендувати здобувачеві уточнити тему (мету, об'єкт чи предмет дослідження) та узгодити нове формулювання теми (мети, об'єкту чи предмету) з науковим керівником.

Витяг з протоколу засідання Рада факультету передається до відділу аспірантури та докторантури.

11.2.3. Етап 3. Затвердження тем дисертаційних робіт здобувачів на Вченій раді Університету шляхом відкритого обговорення та голосування.

Після затвердження теми дисертації аспірант має зробити відповідний запис у своєму індивідуальному плані роботи із зазначення номеру протоколу та дати засідання Вченої ради Університету, на якому прийнято відповідне рішення.

11.2.4 У разі зміни напрямку (теми, мети, об'єкта чи предмету) дисертаційного дослідження та виникнення потреби у зміні (уточненні) теми дисертації під час підготовки здобувача вищої освіти в аспірантурі (поза аспірантурою), докторантурі, здобувач вищої освіти подає відповідну заяву (погоджену з науковим керівником (консультантом)) до відділу аспірантури і докторантури, після чого відбуваються 1-3 етапи.

11.4. Після затвердження теми дисертації здобувач вищої освіти має зробити відповідний запис у своєму індивідуальному плані роботи із зазначення номера протоколу та дати засідання вченої ради Університету, на якому ухвалено відповідне рішення.